

УДК 330.142.211

к.е.н., доц. Труфен А.О., магістрант Мельник Ю. В.

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

## ГАРМОНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Труфен А.О., Мельник Ю.В. Гармонізація фінансового і податкового обліку основних засобів /Чернівецький торговельно-економічний інститут, Україна, Чернівці.*

*В статті розглянуті основні проблеми фінансового і податкового обліку основних засобів на Україні з метою гармонізації до міжнародних стандартів фінансової звітності. За проведеними дослідженнями запропоновані шляхи вирішення даної проблеми.*

*Ключові слова: організація обліку основних засобів, первісна вартість, ліквідаційна вартість, амортизація основних засобів, групи основних засобів.*

*Труфен А.О., Мельник Ю.В. Гармонизация финансового и налогового учета основных средств /Черновицкий торгово-экономический институт, Украина, Черновцы.*

*В статье рассмотрены основные проблемы финансового и налогового учета основных средств на Украине с целью гармонизации к международным стандартам финансовой отчетности. По проведенным исследованиям предложены пути решения данной проблемы.*

*Ключевые слова: организация учета основных средств, первоначальная стоимость, ликвидационная стоимость, амортизация основных средств, группы основных средств.*

*Trufen A.O., Melnik U. V. Harmonization of financial and tax accounting of fixed assets / Chernivtsi trade and economic institute, Ukraine, Chernivtsi.*

*In the articles considered basic problems of financial and tax account of the fixed assets are on Ukraine with the aim of harmonization to the international standards of the financial reporting. Solutions to this problem have been proposed according to research.*

*Keywords: organization of account of the fixed assets, primitive cost, liquidating value, depreciation of the fixed assets, group of the fixed assets.*

## **Вступ**

У 2008 р. закінчився десятирічний період упровадження МСФЗ в Україні і тому нагальним завданням для держави була розробка й адекватне застосування такої методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що відповідає міжнародним стандартам, які в свою чергу, є найбільш уніфікованими вимогами до організації та ведення бухгалтерського обліку й орієнтовані на зближення національних систем [ 1 ].

Дослідженням даної проблеми займаються наступні науковці: Голов С.Ф., Костюченко В.М., Бутинець Ф.Ф., Ричаківська В., Пархоменко В., Зубілевич С., Сікора І., Нідлз Б.Е., С. Дж.Грей.

Метою статті є дослідження фінансової і податкової звітності на Україні та її гармонізація до Міжнародних стандартів фінансової звітності з метою євроінтеграції.

Відповідно до Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [2], і на виконання Програми реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706 [3], наказами Міністерства фінансів України затверджено комплексний пакет з нормативно-методичної бази бухгалтерського обліку.

Як свідчать провідні дослідження науковців, в обліку основних засобів згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [4] відповідно Міжнародному (стандарту) фінансової звітності 16 «Основні засоби» [5] існують певні відмінності.

Для правильної організації обліку основних засобів важливе значення має єдиний принцип їх оцінки. Розрізняють такі види оцінки основних засобів: первинну, залишкову, відновну і ліквідаційну. Основні засоби підприємства й організації в бухгалтерському обліку відображають за первинною вартістю під якою розуміють фактичну собівартість спорудження, виготовлення або придбання об'єктів основних засобів, включаючи витрати на доставку й установку на місці використання з урахуванням страхових платежів під час перевезення, державну реєстрацію та інші витрати, тобто фактичну собівартість, яку об'єкти основних засобів мали на час введення в експлуатацію.

Згідно з Положенням (стандартом) 7 до первинної вартості придбаних (споруджених) основних засобів включаються затрати:

- суми, сплачені згідно з договором постачальнику;
- суми, сплачені стороннім організаціям за виконані роботи за договорами будівельного підряду;
- реєстраційні збори, держмити й аналогічні їм платежі, здійснені у зв'язку з придбанням (одержанням) прав на об'єкт основних засобів;
- сплачені мито, податки та інші обов'язкові платежі, пов'язані з придбанням (створенням) основних засобів, які не відшкодовуються підприємству;
- винагороди, сплачені посередницьким організаціям, через які було придбано об'єкт основних засобів;
- витрати по страхуванню ризиків, пов'язаних з доставкою основних засобів;
- витрати на встановлення, монтаж, наладку основних засобів;
- адміністративні та інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням (створенням) основних засобів і приведенням їх до робочого стану.

У випадку, якщо об'єкт основних засобів придбано в результаті бартерного обміну (або обміну з частковою доплатою грошовими коштами), його оцінка залежить від того, відбувся обмін подібними чи неподібними активами.

Подібними вважаються об'єкти основних засобів, які виконують однакову функцію і мають однакову вартість. Первинна вартість основних засобів, придбаних в результаті обміну на подібній об'єкт, дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. При придбанні основних засобів у порядку обміну на неподібний об'єкт переданий об'єкт основних засобів приймається на облік за його справедливою вартістю, збільшеною (зменшеною) на суму доплати, яка була передана (одержана) під час обміну.

Первинною вартістю безоплатно отриманих основних засобів, а також отриманих у результаті об'єднання підприємств є їх справедлива вартість на дату отримання.

При цьому під справедливою вартістю розуміють суму, через яку може бути здійснений обмін активу або оплата зобов'язань в результаті операцій між поінформованими, заінтересованими і незалежними сторонами. Первинною вартістю об'єктів основних засобів, внесених до статутного капіталу підприємства, визнається узгоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість.

Зміна первинної вартості основних засобів допускається тільки у разі:

- ✓ реконструкції, добудови, дообладнання, технічного переозброєння;
- ✓ переоцінки балансової вартості основних засобів;
- ✓ часткової ліквідації відповідних об'єктів.

Під ліквідаційною вартістю основних засобів розуміють суму грошових коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує одержати від реалізації (ліквідації) основних засобів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації) за вирахуванням витрат, пов'язаних з реалізацією (ліквідацією). Важливим питанням узгодженості П(С)БО 7 до МСФЗ 16 є визнання основних засобів та визначення складу їх об'єкта.

Згідно МСФЗ 16, активи передусім слід поділити на такі, що підлягають амортизації, та активи, за якими амортизацію не нараховується.

Доцільно також окремо вести облік окремих компонентів основних засобів, які мають різні терміни експлуатації або різними способами забезпечують вигоди для підприємства. Наприклад, літак та його двигуни, обшивка салону часто розглядаються, як окремі об'єкти основних засобів.

### **Висновки.**

З метою уніфікації П(С)БО 7 «Основні засоби» до МСФЗ 16 «Основні засоби» слід вирішити наступні завдання: 1) узгодити критерії визнання основних засобів та склад їх об'єкта в П(С)БО 7 до МСФЗ 16 «Основні засоби»; 2) визначити в П(С)БО 7 «Основні засоби» критерії визнання витрат на придбання об'єктів основних засобів, які мають незначну вартість і списуються згідно МСФЗ 16 «Основні засоби» в момент їх придбання; 3) передбачити в П(С)БО 7 „Основні засоби” такі методи нарахування амортизації основних засобів, які включено в МСФЗ 16 „Основні засоби”.

### **Література:**

1. Голов С. Ф. Міжнародні стандарти фінансової звітності: вдосконалення та застосування.// Бухгалтерський облік і аудит.-2007-№11, С.43-58.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України прийнятий Верховною Радою України від 16.07.99 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями.

3. Програма реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706 .

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Мінфіну України від 27.04.2000 р. №92.//Бухгалтерський облік: нормативна база.-Х.:Фактор, 2004, с.115-126.

5. Міжнародний (стандарт) фінансової звітності 16 «Основні засоби»:  
[www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

6. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практичний посібник.-К.:Лібра, 2011.- С. 152-153.

**References:**

1. Golov S.F. International standards of the financial reporting : perfection and application.// Record-keeping and odite.-2007-№11, С.43-58.

2. About a record-keeping and financial reporting : Ukraine passed an act by Supreme soviet of Ukraine from 16.07.99 № 996 - XIV with changes and additions.

3. Program of reformation of record-keeping with application of international standards of the financial reporting : Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine from October, 28 in 1998 № 1706 .

4. Position (standard) of record-keeping 7 the "Fixed assets": Order of Мінфіну of Ukraine from 27.04.2000 №92.//Record-keeping: normative база.- X.:Factor, 2004, с.115-126.

5. International (standard) financial reporting 16 "Founded facilities": [www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

6. Golov S.F. Kostucenco V.M. Record-keeping on international standards: examples and comments. Practical.-К.: Libra, 2011.- С. 152-153 .